

Azerbaycanla Gürcistan arasında əlaqələrin inkişafına böyük təkan verən ikitərəflı münasibətlər mükəmmel hüquqi bazaya malikdir. Bu münasibətlər həm siyasi, həm iqtisadi, həm də sosial-humanitar sahələri əhatə edir. Həyata keçirilən layihələr qarşılıqlı münasibətləri daha da derinləşdirir. Əlbette, hər iki dövlət arasında münasibətlərin indiki səviyyəyə gələb çatmasında Azerbaycan və Gürcüstan xalqları arasında tarixən mövcud olan six əlaqələr, mehriban qonşuluq münasibətləri mühüm baza rolunu oynayır. Son illərdə isə ölkələrimiz arasında mehriban dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsi hər iki dövlətin parlaq gələcəyinin təmin olunması üçün möhkəm əsas yaradıb. Azerbaycan ilə Gürcüstan mühüm strateji tərəfdəsimizdir. Uzun illər ərzində müxtəlif sahələrdə tarixi layihələr həyata keçirilib və o layihələr xalqları, ölkələri daha da six birleşdirir.

Gürcüstan regionda Azerbaycanın ən yaxın müttefiqlərindən biridir. SSRİ dağıldan sonra hər iki ölkədə baş verən proseslər, daxili və xarici vəziyyətin oxşarlığı, geosiyasi maraqların üst-üstə düşməsi və digər amiller iki ölkə arasında əlaqələrin genişlənməsinə gətirib çıxardıb. Ölkələrəsi diplomatik münasibətlər qurulandan sonra ister regional, isterse de qlobal məsələlərdə bu iki dövlət həmişə eyni mövqədən çıxış edib. İkitərəflı münasibətlər Azerbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin 1996-cı ildə Tbilisiye rəsmi səfərindən sonra daha da inkişaf etməyə başlayıb. Həmin səfər zamanı tərəflər "Dostluq, əməkdaşlıq və qarşılıqlı təhlükəsizlik" və "Qafqaz regionunda sülh, təhlükəsizlik və əməkdaşlıq" haqda qarşılıqlı bəyannamələr imzalayıblar. 1997-ci ilin fevralında Gürcüstan Prezidenti Eduard Şevardnadzenin Bakıya səfəri zamanı isə iki ölkə arasında strateji əməkdaşlığın inkişafına dair yeni bir sənədə imza atılıb. Müqavilə iqtisadi, ekoloji, təhsil, rabitə və s. sahələr üzrə əməkdaşlığı əhatə edir.

"BİZİM XALQLARIMIZ ƏSRLƏR BOYU DOSTLUQ, MEHRİBAN QONŞULUQ, QARDASLIQ ŞƏRAİTİNDƏ YAŞAMİŞLAR"

Son illerde dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri və bu səfərlər çərçivəsində imzalanan sənədlər münasibətləri daha da derinləşdirir. Yanvarın 17-də Gürcüstanın Baş naziri İraklı Kobaxidzenin ölkəmizə işgülərə səfəri dəstluq və qonşuluq münasibətlərinin təzahüründür. Bu, Gürcüstan və Azerbaycan arasındaki dəstluq və qardaşlıq münasibətlərinə yeni tekan verəcək və əməkdaşlığın yeni müstəviyə yüksəlməsinə səbəb olacaqdır. "Bizim xalqlarımız esrlər boyu dəstluq, mehriban qonşuluq, qardaşlıq şəraitində yaşamışlar. Bu ənənələr bu gün de yaşayır". Bu sözü Prezident İlham Əliyev Gürcüstanın Baş naziri İraklı Kobaxidze ilə metbuata birgə bəyanatında söyləyib. "Bu gün Gürcüstan-Azerbaycan əlaqələri bütün istiqamətlər üzrə uğurlu inkişaf edir. Hesab edirəm ki, bizim siyasi əlaqələrimiz bütün qonşular üçün nümunə ola bilər", - deyə dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Gürcüstanla əlaqələrin inkişaf etdirilməsi Azerbaycanın xarici siyasetində prioritetlərindən biridir. Ötən dövr ərzində Azerbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdəşliyi keyfiyyətə cə yeri mərhələyə yüksəlib. İki ölkə arasındakı siyasi dialoq təqdir edilib, bəyndləxləşmişliklər çərçivəsində qarşılıqlı dəstək özünü biruze verib.

Əvvəlcə onu qeyd edək ki, Gürcüstan Şərqi-Qərb arasında mühüm tranzit məntəqələrindən biri hesab olunur. Geostrateji yerləşməsinə görə mühüm nəqliyyat şəbəkəsi - malik olan Gürcüstan həm Qərb ölkəleri, həm də regional dövlətlər üçün strateji tərəfdə kimi seviyyələnir. Bununla yanaşı Cənub-

Azerbaycan - Gürcüstan: dəstluq və etimada əsaslanan strateji tərəfdəşliq

Prezident İlham Əliyev: "Azerbaycanla Gürcüstanın siyasi əlaqələri bütün qonşular üçün nümunə ola bilər"

bi Qafqazın əsas ölkələri olan Azerbaycan və Gürcüstanı da tarixən coxsayılı və möhkəm əlaqələr birləşdirir. Xalqlarımız arasında keçmişdə formalasalan tarixi dəstluq əlaqələri bu gün sarsılmaz siyasi, iqtisadi müttefiqliklə möhkəmlənilib.

"GÜRCÜSTAN TRANZİTİ VASİTƏSİLƏ AZƏRBAYCAN HAZIRDA 11 ÖLKƏYƏ ÖZ TƏBİİ QAZINI İXRAC EDİR, İLDƏN-İLƏ İXRAC ARTIR"

Azerbaycan və Gürcüstan ticarət-iqtisadi əməkdaşlığı ənənəvi olaraq böyük əhəmiyyət verir. Gürcüstan Azerbaycanın əsas ticarət tərəfdəşlərindən biridir. Neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azerbaycan ilə Gürcüstanın birgə həyata keçirdiyi meqalyihələr uğurlu regional əməkdaşlıq nümunəsidir. Bu layihələr Cənubi Qafqazın transformasiyasına xidmət edərək, bölgənin enerji və nəqliyyat xəritəsini dəyişir. Gürcüstanla Azerbaycanı, hər şədən evvəl, Bakı-Supsa, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Örzurum və TRASEKA kimi global enerji, nəqliyyat-kommunikasiya layihələri birləşdirir. Bununla paralel olaraq, GUAM, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər qurumlar daxilində əməkdaşlıq ikitərəflili strateji əlaqələri daha da möhkəmləndirib. Regionda yeni mühüm bir layihəni ərsəyə getirmək üçün iki dövlətin mövqələri üst-üstə düşür. Həyata keçirilən bu layihələr iqtisadi inkişafə böyük təsirini göstərməkdədir. "Təbii ki, energetika sahəsindəki iki ölkə arasındaki əməkdaşlıq həm ölkələrimiz üçün, həm də böyük, geniş coğrafiya üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır", - deyən Azerbaycan Prezidenti bildirib ki, birgə həyata keçirdiyimiz neft-qaz layihələri bu gün bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin əsasını təşkil edir: "Təkcə onu demək kifayətdir ki, Gürcüstan tranziti vasitəsilə Azerbaycan hazırda 11 ölkəyə öz təbii qazını ixrac edir, ildən-İLƏ ixrac artır". Dövləğtə başçılarımız bildirib ki, keçən il bu, 25 milyard kub-

metre çatmışdır və bunun 10 faizi - ümumi ixracımızın 10 faizi Gürcüstanın payına düşür: "Mənə verilən məlumatə görə, Gürcüstanın istehlak etdiyi təbii qazın 80 faizdən çoxu Azerbaycan mənşəlidir. Yəni, bu, doğrudan da çox böyük, xüsusi əhəmiyyətə malik olan layihədir və getdikce bizim qaz ixrac coğrafiyamızın genişlənəcək. Bizim yeni qaz yataqlarımız bu il işə düşəcək. Gələn il, ondan sonrakı illər üçün de yeni keş edilmiş yataqlar mövcuddur. Ona görə getdikcə təbii qazın ixracı artmalıdır və artacaqdır".

Nəqliyyat-tranzit sahəsi ikitərəflili əməkdaşlığın ən vacib istiqamətlərindən biridir və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tam gücü ilə işe salınması üçün birgə səylər əhəmiyyət kəsb edir. Azerbaycanın əlavə sərməyəsi və Gürcüstan tərəfinin səyləri nəticəsində bu yolu yüksərmə qabiliyyəti 1 milyon tondan 5 milyon tonadək artırılır. Orta Dehlizin mühüm halqası olan Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yüksərmə qabiliyyətinin ilə 15 milyon tondan 25 milyon tona qədər artırılması istiqamətində fəal iş aparılır. Regional əməkdaşlığı sayesində ərsəyə gəlmiş Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Örzurum, Bakı-Tbilisi-Qars və Cənub Qaz Dəhlizli kimi irimiqyaslı layihələr regionun və daha geniş coğrafiyada iqtisadi inkişaf və sosial rifahın yüksəldilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Son zamanlar Azerbaycan və Gürcüstan arasında yaşılan enerji və kommunikasiya sahələrində konkret layihələr üzrə əməli addımlar atılır və böyük data ötürücsü kimi ölkələrimiz əhəmiyyəti qlobal səviyyədə artırmaqla yanaşı, uzun perspektivdə iqtisadiyyatlarımızın dayanıqlı inkişafına əlavə impuls verəcəkdir.

AVROPA İLƏ ASİYA ARASINDAKI KÖRPÜ

Prezident İlham Əliyev Gürcüstanın Baş naziri İraklı Kobaxidze ilə metbuata birgə bəyanatında bağışlılar və Orta Dəhliz layihəsinə toxunub. Ölkələrimiz burada da yaxın tərəfdəşlər kimi fəaliyyət göstərdiklərini vurğulayan dövlətimizin başçısı deyib: "Bizim müvafiq qurumlarımıza koordinasiya şəklinə fəaliyyəti bu layihəni də əminəm ki, uğurla başa çatdıracaq. Burada, əlbəttə ki, biz bir çox qonşularla temasda olmalıyıq və

bu temaslar var. Bu da böyük coğrafiyanı əhatə edən layihədir və yenə de Gürcüstanla Azerbaycan burada Avropa ilə Asiya arasında körpü rolunu uğurla oynayır".

Kənd təsərrüfatının müxtəlif istiqamətlərində, o cümlədən kənd təsərrüfatı və emalı mehsulları üzrə qarşılıqlı ticaret, bitki mühabizəsi, baytarlıq və digər sahələrdə uğurlu əməkdaşlıqdan və təcrübə məbadiləsi öz nəticəsini verir.

Bu gün Azerbaycanla Gürcüstan arasında siyasi, iqtisadi, ticari, mədəni və bir çox digər sahələrdə əməkdaşlıq nünasibətləri dinamik inkişaf edir. Azerbaycan şirkətləri qonşu dövlətə ciddi sərmayə yatırıb şirkətlər sırasında olmaqla, həm də bu ölkədə ən böyük vergi ödəyiciləridir.

Iki ölkənin müxtəlif dövlət qurumları arasında ənənəvi six temaslar və qarşılıqlı sahələr, o cümlədən hökumətlərarası və parlamentlərarası praqmatik əməkdaşlıq strateji tərəfdəşliğimizə töhfəsini verir.

İKİTƏRƏFLİ TƏRƏFDƏŞLİĞİN DİNAMİKASINDA YENİ MƏRHƏLƏ

Ölkələrimiz arasında mədəni əlaqələr də geniş inkişaf edib. 2009-cu ildə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi nəticəsində Tbilisi şəhərində M.F.Axundzadənin adını daşıyan 73 sayılı, Marneuli şəhərində 7 sayılı, Qardabani şəhərində 3 sayılı, Dmanisi rayon mərkəzindəki 2 sayılı məktəbler əsaslı şəkildə təmir olunub istifadəyə verilmiş, eyni zamanda, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Qardabani rayonunun Qaracalar kəndində, Bolnisi rayonunun Hasanxocalı və Cəfərli kəndlərində, Dmanisi rayonunun Kirovits kəndində müasir tipli yeni məktəb binaları tikilmişdir. Marneuli rayonunun Alget və Leçbəddin kənd orta məktəbləri, Qardabani rayonunda uşaq bağçası və Nəzərlə kənd orta məktəbi təmir edilmiş, Marneulidə "Çay evi" inşa edilmiş, Tbilisi şəhərində yerləşən M.F.Axundzadə adına Azerbaycan Mədəniyyət Muzeyi və görkəmli icimai-siyasi xadim və yazıçı Nəriman Nərimanovun ev muzeyi təmir edilmişdir.

Gürcüstanda azerbaycan dilində "Gürcüstan", "Müəllim", "Maarif" kimi qəzetlər nəşr olunur. Tbilisidə H.Əliyev adına Azerbaycan Dram Teatri, M.F.Axundzadə adına Azerbaycan Mədəniyyəti Muzeyi və N.Nərimanovun ev muzeyi fəaliyyət göstərir. Həmçinin Bakı və Tbilisi qardaşlaşmış şəhərlərdir. Bu ənənəvi digər şəhərlər də davam etdirir: Ağcabədi-Batumi, Gəncə-Kutaisi, Gəncə-Rustavi, Sumqayıt-Rustavi, Naxçıvan-Batumi, Şəki-Telavi də qardaş-şəhərdirler.

Azerbaycan Gürcüstanla yaxınlaşdırın ən mühüm məqamlardan biri 500 minədək soydaşımızın bu ölkədə yaşamasıdır. Gürcüstan azerbaycanlılarının dil, mədəniyyət, təhsil və s. sahələrdə mövcud problemlərinin həllindən ötrü həm rəsmi, həm də icimai vəsitlerlə zəruri işlər həyata keçirilməkdədir.

Strateji əməkdaşlıq və dəstluq münasibətləri Azərbaycan və Gürcüstan üçün həmşə prioritət olub. Əminliklə qeyd etmək olar ki, Gürcüstanın Baş naziri İraklı Kobaxidzenin Bakıya rəsmi səfəri ikitərəflili strateji tərəfdəşliğin dinamikasını daha da gücləndirəcək və ölkələrarası əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə töhfə verəcəkdir.

Zümrüd BAYRAMOVA